

Kryteria oceniania

Historia i społeczeństwo. Ojczyzny Panteon i ojczyznye spory

Plan wynikowy z wymaganiami na poszczególne oceny

Wymagania podstawowe: oceny dopuszczająca i dostateczna

Wymagania ponadpodstawowe: oceny dobra, bardzo dobra, celująca

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań

Aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Tak jak Grecy i Rzymianie						
1. Grecy bohaterowie	1. W starożytnej Grecji 2. Wojna trojańska 3. Wojny z Persami 4. Niezgoda, która rujnuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna trojańska – identyfikuje postacie: Homera, Leonidasa – zna datę bitew pod Maratonem (490 r. p.n.e.) i Termopilami (480 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie Troję, miejsca najstłnniejszych bitew wojen grecko-perskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Hellada, Hellenowie – identyfikuje postacie: Achillesa, Hektora – zna datę bitwy pod Cheroneją (338 r. p.n.e.) – wyjaśnia, dlaczego uznaje się, że Grecy zapoczątkowali badania historyczne – przedstawia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna peloponeska – identyfikuje postacie: Temistoklesa, Kserksesa, Pauzanasza, Herodota – zna daty wojny peloponeskiej (431– 404 p.n.e.) – charakteryzuje postawy antycznego żołnierza i obrońcy	Uczeń: – identyfikuje postać Heinricha Schliemanna – omawia skutki wojny peloponeskiej dla świata greckiego – opisuje recepcję bitew pod Maratonem i Termopilami w literaturze, sztuce i kulturze popularnej	Uczeń: – odnosi przykłady bohaterskich postawy antycznych Greków do postaw współczesnych Polaków

		– wymienia cechy charakterystyczne antycznej cywilizacji greckiej	antyczne wzory bohaterstwa na przykładzie <i>Iliady</i> Homera	ojczyzny na przykładzie wojen grecko-perskich – wyjaśnia, dlaczego twórcy kultury na przestrzeni dziejów odwoływali się do tych postaw		
2. Polskie Termopile	1. Polski Leonidas 2. Bitwa pod Zadwórzem 3. Bohaterowie spod Wizny i Monte Cassino	Uczeń: – identyfikuje postacie: gen. J. Sowińskiego, kpt. B. Zajączkowskiego, kpt. W. Raginisa, gen. W. Andersa – wyjaśnia, kto i dlaczego zyskał miano polskiego Leonidasa	Uczeń: – zna datę szturmu Woli (6 IX 1831 r.), bitwy pod Zadwórzem (17 VIII 1920 r.), bitwy pod Wizną (7-10 IX 1939 r.), zdobycia Monte Cassino (18 V 1944 r.) – wskazuje na mapie miejsca bitew pod Zadwórzem, Wizną, Monte Cassino – przedstawia obronę Woli oraz bitwy pod Wizną i Monte Cassino	Uczeń: – opisuje przebieg i znaczenie bitwy pod Zadwórzem oraz wyjaśnia jej symbolikę	Uczeń: – przedstawia motyw Termopil i jego znaczenie w polskiej literaturze – ocenia postawy polskich bohaterów poświęcających się dla ojczyzny	Uczeń: – omawia i ocenia znaczenie popularyzowania wiedzy o wydarzeniach historycznych za pomocą współczesnych środków przekazu

			jako symboliczne oraz historyczne nawiązania do greckich Termopil			
3. Republika rzymska – państwo obywateli	<p>1. Republika rzymska</p> <p>2. Rzymski obywatel – patriota</p> <p>3. Kryzys republiki</p> <p>4. Upadek republiki</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: republika, obywatel – wyjaśnia, w jaki sposób Rzymianie rozumieli pojęcie cnót obywatelskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty wojny z Ekwami (458 r. p.n.e.), przejęcia władzy przez Gajusza Juliusza Cezara (49 r. p.n.e.), upadku republiki rzymskiej (31 r. p.n.e.) – identyfikuje postacie: Lucjusza Kwinkcjusza Cyncynata, Gajusza Juliusza Cezara, Oktawiana – wskazuje na mapie zasięg republiki rzymskiej – przedstawia cechy charakterystyczne republiki rzymskiej – omawia cechy rzymskiego obywatela – 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Tyberiusza i Gajusza Grakchów, Marka Tulliusza Cyncerona – przedstawia przyczyny i skutki kryzysu republiki rzymskiej – omawia przejawy kryzysu republiki rzymskiej i próby jego przewyciężenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Cyncynat stał się wzorem dla amerykańskich obywateli – wyjaśnia zależności między kryzysem republiki rzymskiej a upadkiem cnót obywatelskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje możliwość zastosowania obywatelskich wzorców obowiązujących w starożytnej republice rzymskiej w dzisiejszych czasach

			patrioty na przykładzie Cyncynata			
4. Polski patriotyzm na przestrzeni wieków	1. Patriotyzm w przeszłości 2. Święta narodowe 3. Patriotyzm dziś	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu patriotyzm – wymienia polskie święta o charakterze narodowym – wymienia podstawowe obowiązki obywatela polskiego	Uczeń: – wskazuje wydarzenia, które miały wpływ na rozwój polskiego patriotyzmu – charakteryzuje postawy patriotyczne w Polsce na przestrzeni dziejów – wyjaśnia, czym charakteryzuje się współczesny patriotyzm i podaje jego przykłady	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu <i>Corona Regni Poloniae</i> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia polskich świąt o charakterze narodowym – przedstawia zmiany w rozumieniu pojęcia patriotyzm w Polsce na przestrzeni dziejów	Uczeń: – omawia mity związane z polskim patriotyzmem	Uczeń: – ocenia, czy w czasach współczesnych potrzebny jest patriotyzm
II. Za panowania Piastów i Jagiellonów						
1. Jak rządili pierwsi Piastowie	1. Dynastia Piastów 2. Pierwszy król Polski 3. Spory o tron i kryzys państwa Piastów 4. Od odbudowy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Piastowie – lokalizuje w czasie panowanie dynastii piastowskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: monarchia patrymonialna, statut sukcesyjny – zna daty	Uczeń: – identyfikuje postacie: Brzetysława, Władysława Hermana, Zbigniewa – omawia	Uczeń: – omawia wpływ sytuacji wewnętrznej w państwie piastowskim w XI w. na pozycję władcy	Uczeń: – porównuje oraz ocenia koncepcje polityczne Bolesława Chrobrego, Bolesława Śmiałego i

	do podziału państwa Piastów	<p>– zna datę chrztu Polski (966 r.), koronacji Bolesława Chrobrego (1025 r.), Kazimierza Wielkiego (1333 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Mieszka I, Bolesława Chrobrego</p> <p>– wskazuje na mapie zasięg monarchii piastowskiej</p> <p>– wyjaśnia, jakie przesłanki umożliwiły Bolesławowi Chrobremu sięgnięcie po koronę królewską</p>	<p>koronacji Mieszka II (1025 r.), Bolesława Śmiałego (1076 r.), Przemysła II (1295 r.), Władysława Łokietka (1320 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego, Bolesława Krzywoustego</p> <p>– przedstawia cechy charakterystyczne panowania Kazimierza Odnowiciel, Bolesława Śmiałego i Bolesława Krzywoustego</p>	<p>przejawy kryzysu i odbudowy państwa polskiego w XI w.</p>	<p>– przedstawia słabe i mocne strony państwa polskiego za panowania pierwszych Piastów</p>	<p>Bolesława Krzywoustego</p>
2. Ostatni Piastowie na tronie polskim	<p>1. Drogi do zjednoczenia</p> <p>2. Metropolia na straży jedności</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rozbitcie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: koronacji Przemysła II</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– identyfikuje postać bp Jana Muskaty</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– porównuje sposób prowadzenia</p>

	<p>3. Panowanie Kazimierza Wielkiego 4. Zmiana dynastii w Polsce</p>	<p>dzielnicowe, Jagiellonowie – zna daty: sprowadzenia Krzyżaków do Polski (1226 r.), koronacji Władysława Łokietka (1320 r.), koronacji Kazimierza Wielkiego (1333 r.), założenia Akademii Krakowskiej (1364 r.), przywileju koszyckiego (1374 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Ludwika Andegaweńskiego, Jadwigi Andegaweńskiej, Jagiełły</p>	<p>monarchia stanowa – zna daty: pokoju w Kaliszu (1343 r.), koronacji Ludwika Andegaweńskiego (1370 r.) – przedstawia cechy charakterystyczne rozbicia dzielnicowego w Polsce piastowskiej – omawia sytuację wewnętrzną państwa polskiego za panowania ostatnich Piastów</p>	<p>(1295 r.), koronacji Wacława II (1300 r.), przyłączenia Rusi Halickiej (1340-1356) – identyfikuje postacie: Przemysła II, Wacława II, Wacława III, abp Jakuba Świnki – prezentuje okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez Andegawenów i Jagiellonów</p>	<p>– opisuje i ocenia rolę Kościoła w jednoczeniu państwa polskiego – charakteryzuje i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego</p>	<p>polityki przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego – ocenia wpływ, jaki na działania władców miały funkcjonujące wówczas ustroje (monarchia patrymonialna oraz stanowa)</p>
--	--	---	---	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa polskiego za panowania Kazimierza Wielkiego – omawia przyczyny i etapy jednoczenia ziem polskich – wymienia osiągnięcia Kazimierza Wielkiego w rządzeniu państwem 				
3. Polska częścią Europy łacińskiej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chrzest Mieszka I 2. Zjazd w Gnieźnie 3. Katolicycy patroni Polsce 4. Kultura i sztuka chrześcijańska 5. Wartości i obyczajowość chrześcijańska 6. Architektura i sztuka polska w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: chrztu Polski (966 r.), zjazdu w Gnieźnie (1000 r.) – identyfikuje postacie: Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Ottona III, św. Wojciecha – prezentuje cechy charakterystyczne sztuki i kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu laicyzacja – identyfikuje postacie: Dobrawy, bp Stanisława ze Szczepanowa – omawia skutki przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I – opisuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Galla Anonima, Wincentego Kadłubka, Jana Długosza Janka z Czarnkowa – przedstawia na wybranych przykładach rolę, jaką w średniowiecznym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I – charakteryzuje przyczyny i skutki laicyzacji życia publicznego-politycznego – wyjaśnia, co przyczyniło się do mniejszej niż w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia i ocenia wpływ wartości chrześcijańskich na przemiany w obyczajowości społeczeństwa polskiego

	<p>średniowieczu</p> <p>7. Kronikarze dziejów Polski</p> <p>8. Laicyzacja i chrześcijaństwo w czasach współczesnych</p>	<p>chrześcijańskiej w Polsce</p> <p>– charakteryzuje sztukę i architekturę polskiego średniowiecza</p>	<p>postanowienia zjazdu w Gnieźnie i wymienia jego konsekwencje</p> <p>– tłumaczy, jaką rolę kroniki odgrywały dawniej i współcześnie</p>	<p>państwie i społeczeństwie odgrywali święci patroni</p> <p>– określa, na które obszary kultury chrześcijaństwo wywarło największy wpływ</p> <p>– wymienia kronikarzy polskich i przedstawia ich osiągnięcia</p>	<p>Europie Zachodniej laicyzacji życia w Polsce</p>	
<p>4. Początki unii polsko-litewskiej</p>	<p>1. Dlaczego zawarto unię polsko-litewską?</p> <p>2. Konflikt z zakonem krzyżackim</p> <p>3. Spór polsko-krzyżacki na arenie międzynarodowej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu unia</p> <p>– zna daty: zawarcia unii w Krewie (1385 r.), bitwy pod Grunwaldem (15 VII 1410 r.), I pokoju toruńskiego (1411 r.), II pokoju toruńskiego (1466 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: wielkiej wojny z zakonem krzyżackim (1409-1411), wojny trzynastoletniej (1454-1466)</p> <p>– identyfikuje postać Ulricha von Jungingena</p> <p>– wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Litewskie, państwo zakonu krzyżackiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: soboru w Konstancji (1414-1418), aktu inkorporacji Prus do Polski (1454 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Witolda, Pawła Włodkowica, abp Mikołaja Trąby</p> <p>– analizuje znaczenie bitwy pod Grunwaldem dla polskiej tradycji historycznej i świadomości</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– przedstawia oraz ocenia panowanie Władysława Jagiełły</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała postępowość poglądów Pawła Włodkowica</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia efektywność polityki państwa polskiego w stosunku do Krzyżaków</p>

		Władysława Jagiełły, Kazimierza Jagiellończyka – omawia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej w Krewie	– omawia postanowienia unii polsko-litewskiej w Krewie – opisuje przyczyny i skutki wielkiej wojny z zakonem krzyżackim oraz wojny trzynastoletniej	narodowej na przykładzie obrazu Jana Matejki – charakteryzuje dyplomatyczne zabiegi Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji		
III. Dziedzictwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów						
1. Państwo szlachty polskiej	1. Dlaczego szlachta uzyskała przywileje? 2. Parlament szlachecki 3. „Szlachcic na zagrodzie równy wojewodzie”	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: demokracja szlachecka, szlachta – omawia okoliczności nadawania szlachcie przywilejów oraz wymienia ich skutki – przedstawia cechy charakterystyczne stanu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm walny, sejmiki – zna daty uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), zwołania po raz pierwszy sejmu walnego (1493 r.), pierwszego <i>liberum veto</i> (1652 r.) – identyfikuje postać Jana Zamojskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu ruch egzekucyjny – identyfikuje postać Mikołaja Sienickiego – opisuje sposób funkcjonowania demokracji szlacheckiej i jej instytucji – charakteryzuje ruch egzekucyjny i jego wpływ na postawy przedstawicieli szlachty	Uczeń: – omawia i ocenia działalność przywódców ruchu szlacheckiego na przykładzie Jana Zamojskiego oraz Mikołaja Sienickiego – porównuje demokrację szlachecką z demokracją w dzisiejszej Polsce	Uczeń: – ocenia demokrację szlachecką w Polsce, wykorzystując opinie potomnych i wiedzę własną

		szlacheckiego				
2. Rzeczpospolita Obojga Narodów	<p>1. Złoty wiek</p> <p>2. Zawarcie unii lubelskiej</p> <p>3. Rzeczpospolita krajem wielu kultur i religii</p> <p>4. Pierwsi królowie elekcyjni</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów Rzeczpospolita Obojga Narodów, renesans</p> <p>– zna daty: hołdu pruskiego (1525 r.), unii lubelskiej (1569 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta</p> <p>– wskazuje na mapie granice Rzeczpospolitej Obojga Narodów</p> <p>– przedstawia przyczyny, postanowienia oraz skutki unii lubelskiej</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego wiek XVI nazwano złotym wiekiem</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: unia personalna, unia realna, konfederacja warszawska, wolna elekcja</p> <p>– zna daty: aktu konfederacji warszawskiej (1573 r.), pierwszej wolnej elekcji (1573 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Albrechta Hohenzollerna, Henryka Walezego, Stefana Batorego</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie Korony i Litwy</p> <p>– wymienia cechy charakterystyczne architektury i sztuki polskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Artykuły henrykowskie, pacta conventa</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie we wspólnym władaniu Polski i Litwy po 1569 r., lenna Rzeczpospolitej Obojga Narodów</p> <p>– charakteryzuje panowanie ostatnich Jagiellonów</p> <p>– opisuje panowanie pierwszych królów elekcyjnych w Polsce</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia przyczyny, postanowienia oraz skutki unii lubelskiej</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała wielokulturowość Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jakie były jej skutki</p> <p>– omawia miejsce hołdu pruskiego i unii lubelskiej w polskiej tradycji historycznej oraz świadomości narodowej na przykładzie obrazów Jana Matejki</p> <p>– omawia i ocenia przejawy tolerancji wyznaniowej w Polsce szlacheckiej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia postawy Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta wobec wyzwań epoki na przykładzie hołdu pruskiego oraz unii lubelskiej</p> <p>– ocenia wpływ szlachty na politykę państwa</p>

			renesansu			
3. Wiek wojen	<p>1. Zygmunt III Waza na tronie polskim</p> <p>2. O tron szwedzki</p> <p>3. Zmierzch potęgi Polski</p> <p>4. Lew Lechistanu</p> <p>5. Rzeczpospolita – państwo ponad stan?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: bitwy pod Kircholmem (1605 r.), potopu szwedzkiego (1655-1660), bitwy Wiedniem (1683 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Zygmunta III Wazy, Jana Kazimierza, Jana III Sobieskiego</p> <p>– opisuje przyczyny, przebieg i skutki potopu szwedzkiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu husaria</p> <p>– zna daty: bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), powstania Chmielnickiego (1648 r.), obrony Jasnej Góry (1655 r.), bitew pod Cecorą (1620 r.), Chocimiem (1621 i 1673 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Władysława IV Wazy, Bohdana Chmielnickiego, Stefana Czarnieckiego</p> <p>– wskazuje na mapie miejsca</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu rokosz</p> <p>– zna daty: bitwy pod Beresteczkiem (1651 r.), wygnania arian (1658 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Hieronima Radziejowskiego, Janusza Radziwiłła, Mehmeda IV</p> <p>– wskazuje na mapie zmiany granic Rzeczypospolitej w XVII w.</p> <p>– omawia przyczyny, przejawy i skutki konfliktu Zygmunta Wazy z obozem szlacheckim</p> <p>– określa uwarunkowania powstania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wymienia przyczyny i przejawy odchodzenia od tolerancji wyznaniowej w Polsce</p> <p>– przedstawia i ocenia postawy wielkich wodzów XVII w. wobec wyzwań epoki na przykładzie Stanisława Żółkiewskiego, Stefana Czarnieckiego i Jana III Sobieskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia wpływ XVII-wiecznych konfliktów na społeczeństwo Rzeczypospolitej</p>

			najważniejszych zwycięstw Polaków w wojnach XVII w. – prezentuje cechy charakterystyczne konfliktów Rzeczypospolitej z sąsiadami w XVII w.	Chmielnickiego i jego skutki – charakteryzuje konflikt polsko-turecki w II poł. XVII w.		
4. Konstytucja 3 maja – ratunek czy przyczyna upadku?	1. Czasy saskie 2. Poniatowski i jego przeciwnicy 3. Dokonania Sejmu Wielkiego 4. Drugi rozbiór Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Edukacji Narodowej, sarmatyzm – zna daty: rozbioru Polski (1772 r.), powstania Komisji Edukacji Narodowej (1773 r.), uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.), II rozbioru Polski (1793 r.) – identyfikuje postacie:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: konfederacja barska, Sejm Wielki, konfederacja targowicka – zna daty: elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764 r.), konfederacji barskiej (1768–1772), obrad Sejmu Wielkiego (1788-1792), zawiązania konfederacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: prawa kardynalne, czarna procesja – zna daty: unii personalnej polsko-saskiej (1697–1763), założenia Collegium Nobilium (1740 r.), powołania Komisji do Ksiąg Elementarnych (1775 r.), czarnej procesji (1789 r.), wojny w obronie Konstytucji (1792-1793), bitew pod	Uczeń: – charakteryzuje panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego – przedstawia postawy obywateli wobec wyzwań epoki na przykładzie Tadeusza Rejtana – określa miejsce Konstytucji 3 maja w polskiej tradycji historycznej i świadomości narodowej na przykładzie obrazu Jana Matejki – ocenia reformę	Uczeń: – prezentuje i ocenia postawy szlachty polskiej wobec przemian ustrojowych w kraju – ocenia ruch konfederacki w Polsce stanisławowskiej

		<p>Stanisława Augusta Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki</p> <p>– wymienia cechy sarmatyzmu i oświecenia w Polsce</p>	<p>targowickiej (1792 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Tadeusza Rejtana, Józefa Poniatowskiego</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie zagarnięte przez państwa zaborcze w I i II rozbiórce Polski</p> <p>– omawia reformy polityczne i społeczne Sejmu Wielkiego</p> <p>– omawia reformę edukacji w czasach stanisławowskich</p>	<p>Zieleńcami i Dubienką (1792 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Augusta II, Augusta III, Stanisława Konarskiego, Stanisława Szczęsnego Potockiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Seweryna Rzewuskiego</p> <p>– podaje przejawy kryzysu państwowości polskiej w czasach saskich</p> <p>– omawia przyczyny, przebieg i skutki konfederacji barskiej</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki zawiązania konfederacji targowickiej</p>	<p>edukacji w czasach stanisławowskich</p>	
--	--	--	--	---	--	--

<p>5. Dlaczego Rzeczpospolita upadła?</p>	<p>1. Sytuacja po drugim rozbiore 2. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski 3. Przyczyny upadku Rzeczypospolitej 4. Historyczne spory o upadek Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: ogłoszenia aktu powstania kościuszkowskiego (24 III 1794 r.), III rozbioru Polski (1795 r.) – identyfikuje postać Tadeusza Kościuszki – podaje przyczyny upadku państwowości polskiej w XVIII w.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: insurekcja, kosynierzy – zna daty: bitew pod Racławicami (4 IV 1794 r.) Maciejowicami (X 1794 r.) – identyfikuje postacie: Jana Kilińskiego, Wojciecha Głowackiego – wskazuje na mapie ziemie zabrane przez państwa zaborcze w III rozbiore Polski – opisuje przebieg insurekcji kościuszkowskiej i jej skutki</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: uniwersał połaniecki, szkoła krakowska, szkoła warszawska, demagogia, populizm – zna daty: ogłoszenia uniwersału połanieckiego (7 V 1794 r.), kapitulacji Warszawy (XI 1794 r.) – identyfikuje postacie: Jakuba Jasińskiego, Berka Joselewicza – omawia sytuację w Rzeczypospolitej po drugim rozbiore – omawia znaczenie uniwersału połanieckiego</p>	<p>Uczeń: – ocenia stanowiska w sporze o ocenę przyczyn upadku Rzeczypospolitej – przedstawia i ocenia postawy obywateli wobec wyzwań epoki na przykładzie Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz przywódców i uczestników powstania kościuszkowskiego</p>	<p>Uczeń: – ocenia panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego</p>
--	--	--	---	---	--	--

				– charakteryzuje stanowiska w sporze o ocenę przyczyn upadku Rzeczypospolitej		
IV. Pod zaborami						
1. Zawiedzione nadzieje	1. Czy Polacy mogą istnieć bez państwa? 2. U boku Francji? 3. U boku Rosji?	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie – zna datę: powstania Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina, gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego – przedstawia okoliczności powstania, organizację i losy Legionów Polskich	Uczeń: – zna daty: utworzenia Księstwa Warszawskiego (1807 r.), utworzenia Królestwa Polskiego (1815 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Poniatowskiego, Aleksandra I – wskazuje na mapie zasięg terytorialny Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego – wyjaśnia, w jakich okolicznościach powstało Księstwo	Uczeń: – zna datę założenia Uniwersytetu Warszawskiego (1816 r.) – identyfikuje postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Stanisława Staszica, wielkiego księcia Konstantego, Franciszka Druckiego-Lubeckiego – opisuje losy i postawy Polaków po trzecim rozbiore Rzeczypospolitej – omawia organizację	Uczeń: – identyfikuje postacie: Jana Śniadeckiego, Stanisława Kostki Potockiego – omawia i ocenia udział Polaków w kampaniach napoleońskich – przedstawia i ocenia postawy obywateli wobec wyzwań epoki na przykładzie Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Poniatowskiego, Ksawerego Druckiego-Lubeckiego i Stanisława Kostki Potockiego	Uczeń: – przedstawia i ocenia koncepcje dotyczące odzyskania niepodległości przez Polskę na przełomie XVIII i XIX w.

		we Włoszech	Warszawskie i jak zostało zorganizowane – wymienia postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej	polityczną i przemiany gospodarczo-społeczne w Królestwie Polskim		
2. Spiski i powstania	1. Spiski niepodległościowe 2. Powstanie listopadowe 3. Wielka Emigracja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc listopadowa, Wielka Emigracja – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830 r.) – wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem listopadowym – omawia przyczyny i przebieg powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Święte Przymierze, Wiosna Ludów – zna daty: powstania Świętego Przymierza (1815 r.), bitew pod Olszynką Grochowską (II 1831 r.) i Ostrołęką (V 1831 r.), wybuchu powstania krakowskiego (21 II 1846 r.), Wiosny Ludów (1848–1849)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Hotel Lambert, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, rabacja galicyjska – zna daty: zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828 r.), rabacji galicyjskiej (1846 r.) – identyfikuje postacie: gen. Ignacego Prądzyńskiego, Adama Jerzego Czartoryskiego,	Uczeń: – zna datę powstania Wolnomularstwa Narodowego (1819 r.) – identyfikuje postać Waleriana Łukasińskiego – omawia i ocenia postawy przywódców politycznych oraz dowódców wojskowych podczas powstania listopadowego – opisuje stosunek społeczeństwa polskiego do zrywów	Uczeń: – ocenia przyczyny klęsk polskich wystąpień w I połowie XIX w.

			<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, gen. Józefa Chłopickiego – wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem krakowskim i Wiosną Ludów – wyjaśnia, które grupy społeczne i dlaczego były zainteresowane zrywami niepodległościowymi – podaje przyczyny zawiązywania spisków niepodległościowych na ziemiach polskich – charakteryzuje Wiosnę Ludów na ziemiach polskich i jej skutki 	<p>Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie ziemie objęte rabacją galicyjską – omawia założenia ideowe polskich organizacji emigracyjnych – charakteryzuje Wielką Emigrację oraz jej wpływ na wydarzenia w Galicji i Wielkopolsce w latach 1846 i 1848 – wymienia skutki rabacji galicyjskiej 	niepodległościowych	
3. Bić się czy nie bić?	1. Walka czy lojalność?	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – identyfikuje	Uczeń: – wyjaśnia wpływ

	<p>2. Powstanie styczniowe 3. Praca organiczna 4. Autonomia galicyjska</p>	<p>znaczenie terminu praca organiczna – zna daty powstania styczniowego (1863–1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – opisuje przebieg powstania styczniowego</p>	<p>znaczenie terminów: Biali, Czerwoni, branka, autonomia galicyjska, lojalizm – zna datę wydania manifestu Rządu Narodowego (22 I 1863 r.) – identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego, Hipolita Cegielskiego – wskazuje na mapie ziemie objęte powstaniem styczniowym – porównuje poglądy społeczno-polityczne Białych i Czerwonych – prezentuje założenia ideologiczne oraz wskazuje cele i przykłady działalności</p>	<p>znaczenie terminu odwilż posewastopolska – identyfikuje postacie: Aleksandra II, Dezyderego Chłapowskiego, Franciszka Stefczyka – przedstawia przejawy odwilży posewastopolskiej w Królestwie Polskim – omawia sytuację społeczno-narodową w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego – omawia politykę Aleksandra Wielopolskiego – charakteryzuje autonomię galicyjską – porównuje sytuację Polaków</p>	<p>postacie: Edwarda Abramowskiego, Kazimierza Badeniego – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego – porównuje polskie powstania narodowe pod kątem przyczyn i okoliczności wybuchu oraz sposobu prowadzenia działań militarnych</p>	<p>polskiej rzeczywistości politycznej XVIII i XIX w. na kształtowanie się nurtu realizmu politycznego oraz go ocenia – przedstawia oceny polskich zrywów niepodległościowych w historiografii i publicystyce – formułuje i uzasadnia własną opinię na temat polskich powstań narodowych</p>
--	--	--	--	---	--	--

			zwolenników pracy organicznej	pod zaborami po powstaniu styczniowym		
4. Jak kształtował się współczesny naród polski?	<p>1. Ku współczesnemu narodowi</p> <p>2. W obronie polskości</p> <p>3. Kultura narodowa i religia</p> <p>4. Ruch narodowy</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: naród, germanizacja, rusyfikacja – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki – opisuje sposoby walki w obronie polskości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: świadomość narodowa, nacjonalizm – identyfikuje postać Romana Dmowskiego – omawia pojęcie narodu polskiego na przestrzeni wieków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kulturkampf, solidaryzm społeczny – identyfikuje postać abp Mieczysława Ledóchowskiego – wymienia czynniki, które miały wpływ na kształtowanie się narodu polskiego w XIX w. – przedstawia główne koncepcje ideologii nacjonalistycznej i jej rozwój na ziemiach polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rozwój kultury polskiej w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – charakteryzuje współczesny naród polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i ocenia proces upowszechniania świadomości narodowej Polaków
5. Przemiany społeczne w XIX wieku	<p>1. Nowe grupy społeczne</p> <p>2. Sprawa chłopska</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Uniwersytet 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia stanowisko ugrupowań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia stanowisko ugrupowań

	3. Sprawa robotnicza 4. O prawa kobiet	inteligencja, uwłaszczenie, emancypacja – identyfikuje postaci: Józefa Piłsudskiego, Marii Skłodowskiej-Curie – wyjaśnia, jakie przemiany cywilizacyjne zaszły na ziemiach polskich pod zaborami w drugiej połowie XIX i na początku XX w.	ziemiaństwo, burżuazja, drobnomieszczaństwo, proletariat – zna daty: powstania Stronnictwa Ludowego (1895 r.), powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892 r.) – identyfikuje postaci: Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego – wyjaśnia, jaką rolę odgrywała inteligencja polska w II połowie XIX w. – opisuje proces walki o prawa kobiet	Latający – zna datę założenia Uniwersytetu Latającego (1882 r.) – identyfikuje postać Jędrzeja Moraczewskiego – omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – charakteryzuje założenia ideologiczne i działalność partii politycznych na ziemiach polskich	politycznych wobec sprawy odzyskania niepodległości przez Polskę	politycznych wobec sprawy odzyskania niepodległości przez Polskę
V. Polska i Polacy w XX wieku						
1. I wojna światowa – po której stronie	1. Powrót sprawy polskiej 2. Po stronie ententy czy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: akt 5	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – określa wpływ działań polskiej dyplomacji i	Uczeń: – ocenia wpływ działań polskiej dyplomacji i

<p>podjąć walkę?</p>	<p>państw centralnych? 3. Odzyskanie niepodległości 4. Polacy na konferencji paryskiej</p>	<p>– zna datę przekazania władzy Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – przedstawia działania zbrojne Polaków w czasie I wojny światowej</p>	<p>listopada, mały traktat wersalski – zna daty: wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (VIII 1914 r.), utworzenia Legionów Polskich i Legionu Puławskiego (1914 r.), ogłoszenia aktu 5 listopada (1916 r.), kryzysu przysięgowego (1917 r.), orędzia prezydenta USA Thomasa Woodrowa Wilsona (I 1918 r.), podpisania małego traktatu wersalskiego (1919 r.) – identyfikuje postać Ignacego Paderewskiego – omawia</p>	<p>Naczelny Komitet Narodowy, Legion Puławski, Komitet Narodowy Polski, Błękitna Armia – zna daty: powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914 r.), powołania Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego (1917 r.), założenia Komitetu Narodowego Polski (1917 r.), utworzenia Błękitnej Armii (1917 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Hallera, Jędrzeja Moraczewskiego – wskazuje na mapie zmiany terytorialne na ziemiach polskich</p>	<p>formacji zbrojnych na odzyskanie niepodległości – przedstawia pierwsze tygodnie działalności państwa polskiego po odzyskaniu niepodległości</p>	<p>formacji zbrojnych na odzyskanie niepodległości</p>
-----------------------------	--	---	---	---	--	--

			<p>działalność Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego na rzecz odbudowy niepodległej Polski – prezentuje decyzje konferencji pokojowej dotyczące odrodzonego państwa polskiego</p>	<p>w czasie I wojny światowej i po jej zakończeniu – charakteryzuje poglądy polskich środowisk politycznych na kwestię niepodległości Polski – opisuje międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej podczas I wojny światowej i po jej zakończeniu</p>		
<p>2. Kształtowanie się granic</p>	<p>1. Powstanie wielkopolskie 2. Plebiscyty i powstania śląskie 3. Walki o wschodnią granicę 4. Przyłączenie Wileńszczyzny</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt – zna daty: powstania wielkopolskiego (XII 1918–II 1919), wojny polsko-bolszewickiej (1919–1921), bitwy warszawskiej (13–25 VIII 1920 r.)</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacji, koncepcja federacji – zna daty: pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919 r.),</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: orlęta lwowskie, bunt Żeligowskiego – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920 r.), buntu Żeligowskiego</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje spór dotyczący koncepcji państwa polskiego – na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa – ocenia znaczenie</p>	<p>Uczeń: – ocenia zaangażowanie obywateli w walki o granice odrodzonej Polski</p>

		<p>– wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej</p> <p>– omawia wizje odrodzonej Polski w koncepcjach Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego</p>	<p>drugiego powstania śląskiego (VIII 1920 r.), plebiscytu na Śląsku (20 III 1921 r.), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921 r.), pokoju w Rydze (III 1921 r.)</p> <p>– identyfikuje postać Wojciecha Korfantego</p> <p>– omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego</p> <p>– opisuje przebieg walk Polaków o Śląsk</p> <p>– wskazuje na mapie etapy wojny polsko-bolszewickiej</p>	<p>(1920 r.), przyłączenia Litwy Środkowej do Polski (1922 r.)</p> <p>– identyfikuje postać gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego</p> <p>– wskazuje na mapie zmiany zasięgu kolejnych powstań śląskich, obszar Śląska włączony do Polski w 1921 r.</p> <p>– omawia okoliczności przeprowadzania plebiscytów na Warmii, Mazurach, Powiślu i Górnym Śląsku</p> <p>– przedstawia przebieg walk o granicę wschodnią II Rzeczypospolitej</p> <p>– wyjaśnia okoliczności zajęcia przez Polskę</p>	<p>Bitwy Warszawskiej</p> <p>– porównuje, w jaki sposób kształtowała się wschodnia, a w jaki sposób zachodnia granica II Rzeczypospolitej</p>	
--	--	--	---	---	---	--

<p>3. Demokracja czy sanacja?</p>	<p>1. Kto powinien rządzić w odrodzonej Rzeczypospolitej? 2. Rządy parlamentarne 3. Zamach majowy 4. Rządy sanacji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu sanacja, – zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921 r.), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935 r.) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego, – charakteryzuje ustrój państwa polskiego przed i po przewrocie majowym</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, zamach majowy – zna daty uchwalenia małej konstytucji (1919 r.), wyboru prezydenta Gabriela Narutowicza (1922 r.), zamachu majowego (V 1926 r.), wyboru prezydenta Ignacego Mościckiego (1926 r.) – identyfikuje postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego – omawia genezę, przebieg i skutki</p>	<p>Wileńszczyzny</p> <p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: nowela sierpniowa, wybory brzeskie – zna daty noweli sierpniowej (VIII 1926 r.), powstania Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem (1927 r.), wyborów brzeskich (1928 r.), procesu brzeskiego (1931/1932) – identyfikuje postać Macieja Rataja – opisuje przyczyny i przejawy słabości polskiej demokracji w 20-leciu międzywojennym – wyjaśnia, co wpływało na</p>	<p>Uczeń: – przedstawia założenia programowe i działalność głównych partii politycznych w 20-leciu międzywojennym – omawia zalety i słabości polskiej sceny politycznej II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – ocenia rolę Józefa Piłsudskiego w kształtowaniu oblicza politycznego Polski międzywojennej</p>
--	--	---	--	---	---	--

			<p>zamachu majowego – prezentuje cechy charakterystyczne rządów sanacyjnych</p>	<p>demokratyczny charakter konstytucji marcowej – określa, co wpływało na autorytarny charakter konstytucji kwietniowej</p>		
<p>5. II Rzeczpospolita</p>	<p>1. Reformowanie kraju 2. Gospodarka II Rzeczypospolitej 3. Rzeczpospolita wielonarodowa 4. Sport w niepodległej Polsce</p>	<p>Uczeń: – zna datę wprowadzenia reformy walutowej (1924 r.) – wskazuje na mapie obszary największego uprzemysłowienia II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, Centralny Okręg Przemysłowy – identyfikuje postacie: Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego – charakteryzuje założenia i skutki reformy walutowej i rolnej – charakteryzuje strukturę narodową</p>	<p>Uczeń: – przedstawia trudności w powojennej odbudowie Polski – omawia działalność Władysława Grabskiego i Eugeniusza Kwiatkowskiego – prezentuje osiągnięcia polskiej gospodarki w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – przedstawia dokonania polskich sportowców – omawia kulturę międzywojennej Polski i charakteryzuje jej główne dziedziny oraz twórców</p>	<p>Uczeń: – przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z wielonarodowego charakteru II Rzeczypospolitej</p>

<p>5. Polacy podczas II wojny światowej</p>	<p>1. Kampania polska 2. Rząd polski na emigracji 3. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 4. Polacy u boku ZSRR</p>	<p>Uczeń: – zna daty: agresji III Rzeszy na Polskę (1 IX 1939 r.), ataku ZSRR na Polskę (17 IX 1939 r.) – identyfikuje postać gen. Władysława Sikorskiego – omawia polski czyn zbrojny podczas II wojny światowej</p>	<p>II Rzeczypospolitej</p> <p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu pakt Ribbentrop-Mołotow – zna datę podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, gen. Władysława Andersa – wskazuje na mapie miejsca walk Polaków na frontach II wojny światowej – wymienia polskie formacje zbrojne na zachodzie i u boku ZSRR obronnej – charakteryzuje</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu układ Sikorski-Majski – zna daty: układu granicznego (28 IX 1939 r.), układu Sikorski-Majski (30 VII 1941 r.), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943 r.) – identyfikuje postacie: gen. Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, gen. Stanisława Maczka, gen. Stanisława Sosabowskiego – przedstawia, w jaki sposób doszło do utworzenia rządu</p>	<p>Uczeń: – podaje okoliczności powstania armii Andersa – określa polityczne uwarunkowania powstania 1. Dywizji im. T. Kościuszki w ZSRR – na przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa</p>	<p>Uczeń: – ocenia działalność rządu polskiego na emigracji</p>
--	--	---	--	---	--	---

			szlak bojowy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie	polskiego na emigracji oraz omawia jego działalność		
6. W okupowanej Polsce	1. Polityka okupantów 2. Polskie organizacje podziemne 3. Powstanie warszawskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Armia Krajowa – zna daty powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944 r.) – opisuje politykę niemieckich i radzieckich okupantów wobec narodu polskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Polskie Państwo Podziemne – zna daty mordu katyńskiego (IV–V 1940 r.), przemianowania ZWZ na AK (1942 r.) – identyfikuje postacie: gen. Stefana Grot- Roweckiego, gen. Tadeusza Bora- Komorowskiego – wskazuje na mapie obszary okupowane przez III Rzeszę i ZSRR – podaje przykłady martyrologii narodu polskiego – wymienia polskie organizacje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja AB, plan „Burza” – zna daty aresztowania wykładowców akademickich w Krakowie (XI 1939 r.), akcji AB (V–VI 1940 r.) – identyfikuje postacie: Witolda Pileckiego, Ireny Sendlerowej – charakteryzuje organizację i działalność Armii Krajowej – przedstawia założenia i realizację planu „Burza” – przedstawia motywy polityki	Uczeń: – wyjaśnia kontrowersje wokół oceny powstania warszawskiego – na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa	Uczeń: – omawia i ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów – omawia znaczenie i historię polskich elit

			podziemne – określa uwarunkowania, przebieg i skutki powstania warszawskiego	okupantów wobec polskich elit		
7. Polska Ludowa – niepodległa czy zależna?	1. Wizje powojennej Polski 2. Przejęcie władzy przez komunistów 3. Pod rządami PZPR 4. W walce o prawa i wolność	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, socrealizm – zna daty: wypadków poznajskich (28–30 VI 1956r.), protestów społecznych na Wybrzeżu (XII 1970 r.) – wymienia etapy przejmowania pełni władzy w Polsce przez komunistów światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Partia Robotnicza, Ziemie Odzyskane, „żołnierze wyklęci” – zna daty: powołania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej (VI 1945 r.), referendum ludowego (30 VI 1946 r.), powstania PZPR (1948 r.), wystąpień studenckich (III 1968 r.), protestów robotniczych w Radomiu, Płocku i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, Wolność i Niezawistość – zna daty: ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (22 VII 1944 r.), procesu szesnastu (VI 1945 r.), akcji „Wisła” (1947 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Cyrankiewicza, Jacka Kuronia, Adama Michnika – określa wpływ wielkich mocarstw	Uczeń: – identyfikuje postacie: Karola Modzelewskiego, Henryka Szlajfera – porównuje wizje niepodległej Polski w koncepcjach politycznych rządu emigracyjnego i polskiej lewicy – opisuje rolę propagandy w kształtowaniu postaw wobec władzy komunistycznej – omawia wpływ powstania węgierskiego w 1956 r. i interwencji w Czechosłowacji na sytuację w Polsce	Uczeń: – przedstawia i ocenia działalność powojennego podziemia politycznego i „żołnierzy wyklętych” – ocenia motyw i postawy tych Polaków, którzy zdecydowali się popierać komunistów – ocenia, czy powojenna Polska była krajem suwerennym

			<p>Ursusie (VI 1976 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: gen. Leopolda Okulickiego- Niedźwiadka, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta, kard. Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki, Edwarda Gierka</p> <p>– wskazuje na mapie zmiany granic Polski po II wojnie światowej, Ziemie Odzyskane</p> <p>– charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca, polskiego Października 1956 r. oraz Grudnia 1970 r.</p>	<p>na sprawę polską</p> <p>– wyjaśnia, jakie skutki miały masowe migracje ludności na ziemiach polskich po II wojnie</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego PSL jako opozycja legalna poniosła klęskę</p> <p>– charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r. i Czerwca 1976 r.</p>	<p>– na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa</p>	
8. Drogi do wolności	1. Początki Solidarności	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – charakteryzuje	Uczeń: – ocenia

	<p>2. Jak powstała Solidarność</p> <p>3. Władza kontra społeczeństwo</p> <p>4. Stracona dekada?</p> <p>5. Okrągły Stół</p> <p>6. Wybory czerwcowe</p>	<p>znaczenie terminu Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”</p> <p>– zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980 r.), ogłoszenia stanu wojennego (13 XII 1981 r.), wyborów czerwcowych (4 VI 1989 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Wojtyły, Lecha Wałęsy, gen. Wojciecha Jaruzelskiego</p> <p>– opisuje przyczyny, przebieg oraz skutki polityczne i społeczne wydarzeń Sierpnia 1980 r.</p>	<p>znaczenie terminów: Komitet Obrony Robotników, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego</p> <p>– zna daty powstania Komitetu Obrony Robotników (1976 r.), strajków robotniczych na Wybrzeżu (VIII 1980 r.), pacyfikacji robotników w kopalni „Wujek” (16 XII 1981 r.), obrad Okrągłego Stołu (II– IV 1989 r.), powołania Tadeusza Mazowieckiego na urząd premiera (VIII 1989 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: ks. Jerzego Popiełuszki,</p>	<p>znaczenie terminów: „drugi obieg”, „sejm kontraktowy”</p> <p>– zna daty powstania Wolnych Związków Zawodowych (1978 r.), powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” (IX 1980 r.), zniesienia stanu wojennego (2 VII 1983 r.), wyboru gen. Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989 r.)</p> <p>– identyfikuje postać Anny Walentynowicz</p> <p>– wymienia najważniejsze organizacje opozycyjne lat 70. i</p>	<p>stosunek władz komunistycznych do ruchu związkowego i opozycji</p>	<p>historyczne znaczenie Okrągłego Stołu</p> <p>– na wybranych przykładach przedstawia i ocenia wpływ jednostki na losy narodu oraz państwa</p>
--	---	--	---	---	---	---

			<p>Tadeusza Mazowieckiego – przedstawia genezę wprowadzenia stanu wojennego, jego cechy charakterystyczne i skutki – podaje przebieg i skutki wyborów czerwcowych w 1989 r. oraz okoliczności powołania rządu Tadeusza Mazowieckiego</p>	<p>80. oraz ich działalność – omawia organizację, cele i działalność NSZZ „Solidarność” – opisuje genezę i kluczowe decyzje obrad Okrągłego Stołu</p>		
--	--	--	--	---	--	--